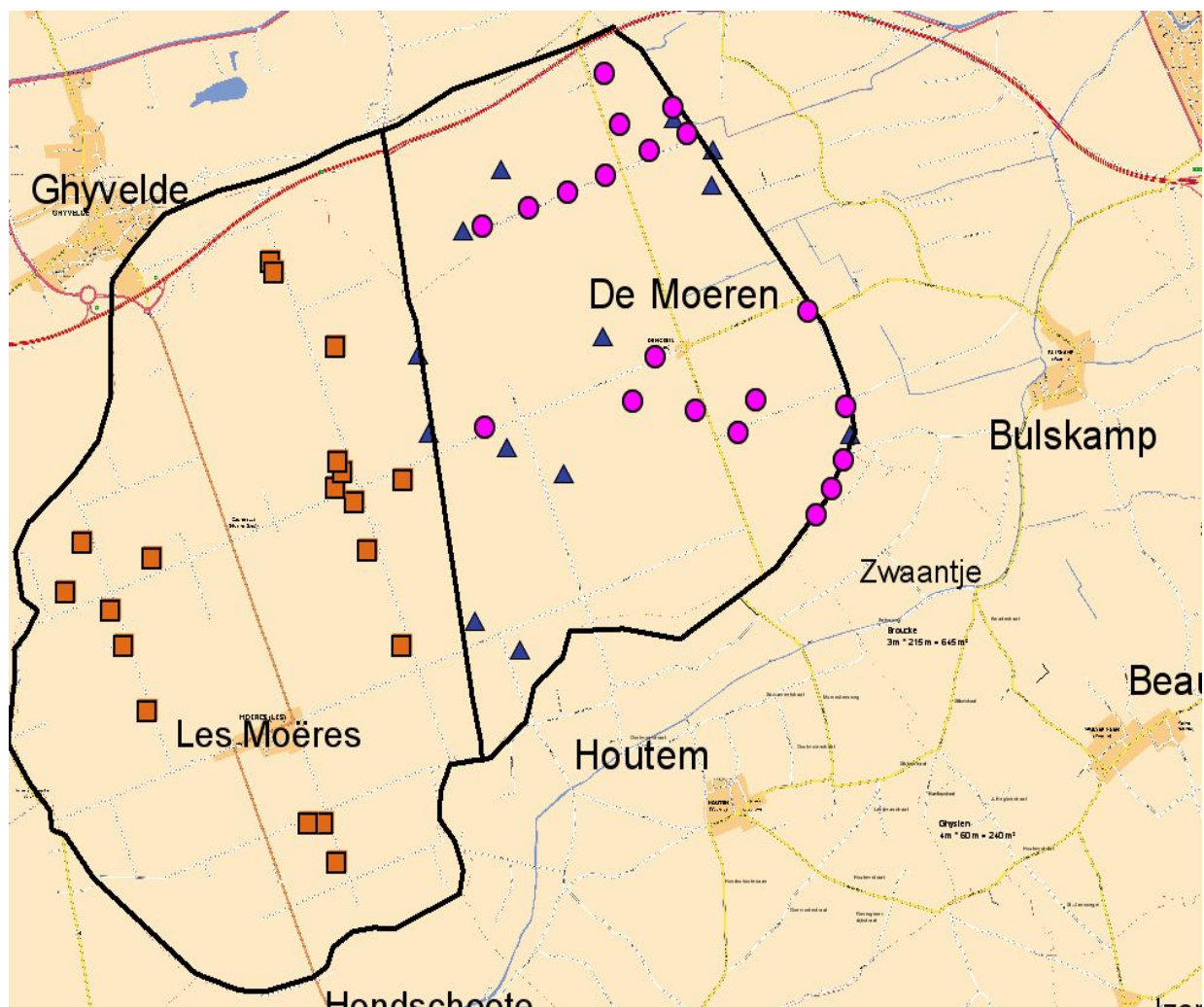


Grauwe gors in De Moeren

Tijdens de avond van De Kerkuil vorig jaar werd de toestand van de regionale grauwe gorzen uitvoerig belicht. Koen Devos gaf een mooie voorstelling omtrent de situatie in de IJzervallei. Vorig jaar kon een zekere heropleving worden vastgesteld in bepaalde gebieden maar de toestand van de grauwe gors is er nog zeker onrustwekkend te noemen.

In dit artikel bekijken we de lokale populatie grauwe gorzen in De Moeren, traditioneel toch een regionaal bolwerk van de akker-grauwe gorzen. We doen dit door drie momentopnames (zie kaart) met elkaar te vergelijken.

Vooreerst het inventarisatiewerk van Bruno Beyen uit 1994. Hij bracht de territoria van de grauwe gorzen van zowel het Plateau van Izenberge als van De Moeren mooi in kaart (zie ○). Toen was er nog sprake van een belangrijke populatie in de Belgische Moeren. Opvallend waren de territoria langs de Kosterstraat (5-tal). Hier hadden we te maken met mooie brede bermen met over de hele lengte elektriciteitsleidingen waarop de grauwe gorzen naar harte lust konden zingen. Ook langs het Ringslot kon je diverse (7) territoria vaststellen. Daarnaast waren er nog verspreide zangposten, vooral langs wegen, maar het zuidelijk gedeelte van De Moeren was wel opvallend leeg. Als typische akkervogel apprecieerde de grauwe gors uiteraard de vele graanpercelen in De Moeren. Hij voedt ondermeer z'n jongen met onrijp graan. Het totaal aantal territoria in 1994 : 20.



Een tweede referentiepunt zijn de (gecumuleerde) resultaten van de Broedvogelatlas uit de jaren 2000-2001, van ondergetekende. Ook toen was de grauwe gors nog op enkele traditionele locaties aanwezig in het landschap van De Moeren (zie Δ), weliswaar enorm sterk uitgedund. We dalen immers van 20 naar 13 zangposten in 6 à 7 jaar tijd. Daarenboven moeten we er rekening mee houden dat deze cijfers de situatie weergeven van twee opéénvolgende broedseizoenen. Met andere woorden : wanneer we, zoals Bruno Beyen slechts één jaar zouden nemen, dan komen we nog lager uit. Waarschijnlijk komen we dan tot een daling van 50 %. De nog resterende populatie is ook meer verspreid over het gebied en van een sterke populatie rond Kosterstraat en Ringslot is er geen sprake meer. Weliswaar stellen we vast dat er in het zuidelijk en westelijk gedeelte meer territoria worden vastgesteld dan in 1994.

Tenslotte de situatie anno 2004. Met spijt in het hart moesten we vaststellen dat er geen enkel territorium aanwezig was in de Belgische Moeren. Moeten we de grauwe gors in De Moeren als uitgestorven beschouwen, net zoals in het overgrote deel van Vlaanderen ? Voorlopig wel, maar er is één lichtpunt. Aan de overkant van de 'schreve' hebben we immers de Franse Moeren. Een gelijkaardig landschap, alleen zijn de percelen nog groter en zijn de wegen minder beplant met hoge bomen. We hebben geluk, er is nog een mooie populatie aanwezig bij onze Franse burens (zie \square). Een beetje een vergelijkbare situatie die Bruno Beyen aantrof in de Belgische Moeren anno 1994. Met mooie clustertjes van grauwe gorzen op diverse plaatsen. Enkel in de ruime omgeving rond de drukke verbindingsweg Hondshoote-Ghyvelde konden geen zangposten worden opgetekend. Misschien was het inventarisatiewerk wel wat verstoord door het wegverkeer. 19 zangposten van grauwe gorzen konden we optekenen in de Franse Moeren, verspreid over een viertal clusters. De eerste zangpost kon reeds 200 meter van de Belgische grens worden vastgesteld en rond het eerste kruispunt hadden we de eerste cluster. Dus ver zitten ze niet. Een opvallend feit was de aanwezigheid van verschillende grauwe gorzen in erwtenvelden. Half juni heeft deze vrucht het veld volledig bedekt maar staat niet te hoog in vergelijking met wintertarwe of -gerst bijvoorbeeld. Natuurlijk bieden die velden maar weinig veiligheid, want eens de erwt in de peul zit komen de oogstmachines eraan. Wellicht kan er met moeite één kroost worden grootgebracht in een erwtenveld. Bij tarwevelden hebben de families wat meer respijt.

De vraag is natuurlijk : waarom zitten er nog grauwe gorzen in de Franse Moeren en niet meer bij ons. Zijn de teeltwijzen anders ? Een andere situatie in de winter op de velden en de boerderijen misschien ? Waar zitten de grauwe gorzen in de winter ? Veel vragen, maar nog weinig antwoorden.

Ook in 2005 volgen we onze akker-grauwe gorzen op in de Belgische en Franse Moeren. Dit zal pakweg half juni gebeuren. Wie interesse heeft om mee te inventariseren, neemt contact op met coördinator.

Kris Degraeve